

Dr hab. Konrad Meus
Instytut Historii i Archiwistyki
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
email: konrad.meus@uken.krakow.pl

INSTYTUT HISTORII PAN	
Wpłynęło: 04.08.25	Znak: papier
Ref: 29.07.25	Zaś: meus

dy 17.08.24
R
pyjeh

Kraków 29.07.2025 r.

Recenzja dorobku naukowego i organizacyjnego **dra Piotra Andrzeja Kuligowskiego** oraz głównego osiągnięcia naukowego na który składa się cykl artykułów oscylujących wokół tematyki pt. „Transfer pojęć społeczno-politycznych w dziewiętnastowiecznej Europie”.

Dr Piotr Kuligowski od 2020 roku zatrudniony jest na stanowisku badawczo-technicznym w Instytucie Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Swoją naukową karierę rozpoczął w Poznaniu w tamtejszym Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza gdzie najpierw (lipiec 2014) obronił magisterium na seminarium prof. Waldemara Łazugi, a następnie rozprawę doktorską (grudzień 2019) pt. *Radykalowie polistopadowi wobec procesów modernizacji: ewolucja postaw głównych przedstawicieli (1832-1888)*. Już po zatrudnieniu w Polskiej Akademii Nauk został kierownikiem grantu przyznanego przez Narodowe Centrum Nauki w ramach programu Sonatina 4. Jego tytuł brzmiał: „Idee wędrowne. Transfery pojęć w brytyjskim, francuskim i polskim wczesnym socjalizmie (1825–1848)”. Skoncentrował wówczas swoje badania wokół pojęcia „idei wędrownych” ukutego w XIX wieku przez znakomitego polskiego socjologa Ludwika Krzywickiego. Koncept badań zaproponowanych przez dra Piotra Kuligowskiego wzbudzał autentyczne zainteresowanie, a to ze względu na oryginalne potraktowanie interesującej go tematyki oraz poprzez przeprowadzenie komparatystyki francuskiej, brytyjskiej i polskiej perspektywy wczesnego socjalizmu. Nie będzie nadużyciem stwierdzenie, że to właśnie grant NCN Sonatina 4 mógł stanowić dla Habilitanta preludium do zainteresowania tematyką transferu pojęć społeczno-politycznych w dziewiętnastowiecznej Europie.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego wskazanego przez Habilitanta

Habilitant jako tzw. główne osiągnięcie naukowe w postępowaniu o nadania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie historia przedłożył cykl artykułów oznaczonych zbiorczym tytułem: „Transfer pojęć społeczno-politycznych w dziewiętnastowiecznej Europie”. Cykl

zawiera osiem spójnych tematycznie artykułów, które traktują o studiach przypadków transferu pojęć ponad granicami – granicami w rozumieniu *limesu* państwowego, narodowego, ale również kulturowego i mentalnościowego. Fundamentem zaprezentowanych wywodów stała się kwestia podjęta przez socjologa Ludwika Krzywickiego określana jako „idee wędrowne”. Tematyka ta nie jest obca drowi Piotrowi Kuligowskiemu, gdyż w zasadzie ta problematyka towarzyszyła Mu już podczas przygotowania dysertacji doktorskiej. Wykorzystując pojęcie „idei wędrownych” w przedstawionych artykułach skoncentrowano się na transferze, translokacji, akulturacji oraz adaptacji pojęć socjalizmu i radykalizmu wśród polskich elit i mas pierwszej połowy XIX wieku. Aby usprawnić zrozumienie transgranicznego transferu omawianych pojęć Habilitant pogrupował cykl na cztery uszczegółowione płaszczyzny tematyczne. Pierwsza to próba ukazania „Recepcji idei istotnych w epoce teoretyków” w której Autor skupił się na recepcji i adaptacji myśli dwóch utopistów Roberta Owena oraz Pierra Henriego Leroux. Tym postaciom poświęcił dwa teksty, w których zaprezentował znaczenie Owena dla poglądów Leona Skorupki czy później też Bolesława Limanowskiego oraz Leroux dla uformowanej w okresie Wiosny Ludów ideologii Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. Po lekturze wspomnianych tekstów należy przyznać, że oba prezentują oryginalne tezy, ale przede wszystkim wnoszą nowe ustalenia badawcze odnośnie historii idei. „Transfer terminologii specjalistycznej do języków polityki” to drugie z czterech zagadnień „głównego osiągnięcia naukowego” dra Kuligowskiego. Podobnie jak wcześniej, tak i tym razem problematyka ta została ujęta w dwóch artykułach pt. *Between Science and Utopia. Physical and Astronomical Notions within French and Polish Fourierism* oraz *Discussing Pauperism in mid-Nineteenth Century Poland and Russia: A Study of Conceptual Transfers to the Imperial Heartland and Peripheries*. Pierwszy z wymienionych artykułów stanowi udaną próbę komparastyki transferu idei wczesnego socjalizmu ze strefy naukowej do politycznej na płaszczyźnie polskiej oraz francuskiej. W drugim Autor podjął się porównawczego omówienia pojęcia pauperyzm, a także jego migracji do rosyjskiego i polskiego dyskursu politycznego. Wykazał przy tym wpływ czynnika geograficznego na adaptację transferowanych pojęć. Kwestia polskiego utopizmu stanowiła *clou* rozważań dra Piotra Kuligowskiego w dwóch innych tekstach (*New Poland in the New World Utopian Settlement Project on the Polish Way, 1843–1853* oraz *Steampunk Association: The Project for a Polish Utopian Settlement in California in the Mid-19th Century*). Podobnie jak wcześniejsze, tak i te wniosły nowe ustalenia do historiografii. Z kolei zaprezentowana problematyka związana z polskimi utopistami z pierwszej połowy XIX wieku wzbudziła u piszącego te słowa autentyczne zaniepokojenie. Cykl ośmiu artykułów wskazanych jako „główne osiągnięcie” zamykają dwa podejmujące

kwestie „Mobilności idei od pojęć do ruchów politycznych”. Jak to w autoreferacie obrazowo określił Habilitant, omówił w nich „w jaki sposób z idei wyłaniały się teorie społeczne, przedsięwzięcia gospodarcze, wreszcie: ruchy polityczne”. Po lekturze wspomnianych tekstów muszę przyznać, że przedstawił On tutaj w sposób umiemytny wybrane studia przypadków, od „pałacu społecznego” – pojęcia funkcjonującego w dziewiętnastowiecznej Francji, do zagadnienia „asocjacji” obecnego w XIX wieku na ziemiach polskich.

Lektura artykułów stanowiących „głównie osiągnięcie naukowe” Habilitanta pozwala wyciągnąć kilka następujących wniosków. Po pierwsze problematyka w nich przedstawiona jest oryginalna, a zaprezentowane tezy bez wątpienia wnoszą nowe ustalenia do obiegu naukowego. Po drugie wykorzystane do ich powstania metody badawcze jak *case study* czy metoda komparatystyczna dowodzą bardzo dobrego przygotowania warsztatowego Autora. I wreszcie właściwy dobór literatury podkreśla erudycyjność dra Kuligowskiego. W tym miejscu należy też docenić zaproponowaną strukturę cyklu artykułów, która nie tylko pozwala zrozumieć założenia koncepcyjne wskazanych tekstów, ale też pokazuje, że ich dobór jest dobrze przemyślany.

Niestety trudno przejść obojętnie wobec faktu, że połowa przedłożonych tekstów posiada współautora. Oczywiście mam świadomość specyfiki współczesnych badań, szczególnie gdy te są przeznaczone do renomowanych, nierzadko interdyscyplinarnych, czasopism zagranicznych i adresowane do międzynarodowego odbiorcy. Niemniej w przypadku postępowania awansowego (w dyscyplinie historiach) dobór tekstów gdzie Autor nie może wykazać się samodzielnym udziałem w ich powstaniu budzi uzasadnione wątpiwości. Te są tym bardziej poważne, że wśród przedłożonych dokumentów, będących podstawą do oceny dorobku, nie przedstawiono oświadczeń o wkładzie współautorów w powstanie przedłożonych artykułów (być może takowe są, ale ich nie otrzymałem wśród przekazanych materiałów). W autoreferacie znajdują się jedynie deklaracje o ich udziale w powstanie przedmiotowych tekstów. Przypomnę tylko, że choć nie jest to wymagane przepisami, to jednak przedstawienie takich oświadczeń sygnowanych przez współautorów podniosłyby wartość ocenianego wniosku i rozwiąłoby wszelkie narosłe u recenzentów wątpiwości. Uwaga ta jest o tyle słuszna, że stosowna adnotacja sugerująca takie rozwiązanie widnieje nawet na narzuconym przez MNiSW formularzu z wykazem osiągnięć. Wobec powyższego nie wiadomo w jaki sposób można ocenić udział dra Piotra Kuligowskiego w powstanie tekstów stanowiących skądinąd połowę Jego „głównego osiągnięcia naukowego”. Pomimo tej krytycznej uwagi, chciałbym zasygnalizować, że dobór współautorów dokonany przez Habilitanta nie był przypadkowy, a wręcz przeciwnie dobrze przemyślany. W grupie tej

znajdziemy Quentina Schwancka francuskiego badacza związanego z École normale supérieure de Lyon oraz Université Lille, naukowo zajmującego się francuskimi socjalistami utopistycznymi, a więc zagadnieniami bliskimi drowi Piotrowi Kuligowskiemu. Schwanck jest współautorem dwóch przedstawionych artykułów: *Between Science and Utopia. Physical and Astronomical Notions within French and Polish Fourierism* oraz *Travelling counter-concepts in revolutionary Europe: individualism-socialism from Pierre Leroux to Polish 'democratism'*. Ponadto w powstanie dwóch innych zaangażowali się Stanisław Knapowski oraz Bartłomiej Błesznowski. Pierwszy związany jest z macierzystą uczelnią dra Kuligowskiego, a więc Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, drugi z Katedrą Historii Idei i Antropologii Kulturowej Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego. Obaj wymienieni badacze specjalizują się w historii idei politycznych XIX oraz XX wieku, co też pozwala zrozumieć ich wybór jako współautorów ocenianych artykułów (por. <https://scholar.google.com/citations?user=P-fCfxQAAAAJ&hl=pl>, <https://scholar.google.com/citations?user=WvsJxE8AAAAJ&hl=pl>).

Puentując ten etap recenzji, muszę stwierdzić, że oceniane artykuły prezentują nowatorskie podejście do badanego zagadnienia, a także wnoszą istotne ustalenia badawcze, szczególnie dla historyków zajmujących się historią idei oraz myśli społeczno-politycznej. Nie zmienia to jednak faktu, że przedstawione tzw. główne osiągnięcie naukowe złożone z ośmiu artykułów z których cztery są współautorskie wzbudza uzasadnioną krytykę. Jej wydźwięk jest tym większy, że Habilitant dysponujący tak dużym potencjałem mógłby raczej bez większego problemu przygotować autorską monografię i przedłożyć ją do oceny recenzentom oraz Komisji.

Ogólna ocena dorobku naukowego

Na dorobek naukowy Habilitanta, poza omówionym wyżej cyklem artykułów wskazanych jako tzw. główne osiągnięcie naukowe, składają się również dwie autorskie monografie. Obie ukazały się niedługo po uzyskaniu przez dra Piotra Kuligowskiego stopnia doktorskiego. Pierwsza zatytułowana: *Radykałowie polistopadowi i nowoczesna galaktyka pojęć, 1832-1888* stanowi rozszerzoną i jak twierdzi we wstępie sam zainteresowany „zmodyfikowaną wersję pracy doktorskiej” napisanej w UAM pod kierunkiem prof. Rafała Dobka. Powstała ona – co należy mocno podkreślić – jako efekt projektów grantowych uzyskanych w NCN w ramach konkursów Preludium 13 oraz Etiuda 6, a także za sprawą Stypendium im. Iwanowskiej przyznanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA). Druga (choć faktycznie pierwsza uwzględniając kolejność publikacyjną) z przedmiotowych monografii nosi tytuł: *„Zniszczyć wszelkie państwo”. Idee wędrowne Ludwika Królikowskiego (1799-*

1879) i ukazała się w Wydawnictwie UAM niemal równocześnie z książką podoktorską. Była ona pokłosiem wspomnianego już grantu Preludium. Fakt, że obie książki powstały jako efekt uzyskanych grantów, uważam za duży atut gdyż dowodzi to dużej sprawczości dra Kuligowskiego w pozyskiwaniu tego typu finansowania. Przypuszczalnie wtedy zdobyte doświadczenie w kierowaniu projektami grantowymi zaowocowało kolejnymi uzyskanymi w następnych latach (Sonatina, Opus), a to pośrednio przełożyło się na Jego pozycję w środowisku naukowym. Obie monografie podniosły dość ważne zagadnienie w kontekście idei myśli społecznej i politycznej. Wniosły wiele intrygujących ustaleń dla osób zajmujących się m.in. historią doktryn politycznych (filozofią państwa i prawa).

Poza przywołanymi monografiami autorskimi, które faktycznie dla historyków stanowią swoiste *opus magnum* ich pracy, a także poza „głównym osiągnięciem naukowym” przedłożonym w procedurze postępowania o nadania stopnia doktora habilitowanego, Habilitant przedstawił również inne artykuły. W sumie, uwzględnivszy teksty ogłoszone na łamach czasopism oraz jako rozdziały monografii, mowa tutaj o jedenastu pozycjach wydanych od 2020 roku (po uzyskaniu stopnia doktora). I choć nie liczba a jakość jest priorytetem, to jednak przyznam, że przedstawiony w tym punkcie dorobek za ostatnie sześć lat nie imponuje. Cieszy za to wartość merytoryczna zaprezentowanych tekstów, które w zdecydowanej większości dotyczą dziewiętnastowiecznej problematyki. Wyjątek stanowi artykuł poświęcony... Andrzejowi Lepperowi i jego partii politycznej „Samoobrona”. Artykuł ten ogłoszony na kartach „Praktyki Teoretycznej” zaburza spójny obraz działalności pisarskiej (naukowej) dra Kuligowskiego. Jednakże, z drugiej strony dowodzi on swoistej erudycyjności Autora (precyzyjniej Współautora) i umiejętności wykorzystania obszernej wiedzy do omawiania zagadnień wychodzących poza ramy Jego zainteresowań badawczych.

Ważnym akcentem w działalności dra Piotra Kuligowskiego pozostaje jego uczestnictwo w tzw. dyskursie naukowym, zarówno na gruncie krajowym, ale też (a może przede wszystkim) zagranicznym. Wyraża się ono w dwojaki sposób, po pierwsze poprzez czynny udział w kongresach, konferencjach i sympozjach (z własnym odczytem, prelekcją), a po drugie przez recenzje „obcych” tekstów. Wspomniane uczestnictwo w konferencjach Habilitanta wzbudza uznanie. Na wyróżnienie zasługują wystąpienia na forach międzynarodowych. Tych w okresie pomiędzy obroną dysertacji doktorskiej a złożeniem wniosku o nadania stopnia doktora habilitowanego było dwadzieścia. Zdecydowana większość odbywała się poza granicami Polski, w tym m.in. w: Niemczech, Rumunii, Wielkiej Brytanii, Belgii, Finlandii oraz Stanach Zjednoczonych. Tematyka prezentowanych zagadnień orientowała się m.in. wokół polskiego parlamentaryzmu obecnego w pierwszej połowie XIX

wieku na ziemiach byłej Rzeczypospolitej polsko-litewskiej, a także idei wczesnego socjalizmu obecnego w myśli polskich intelektualistów.

Odnosnie recenzji, które wyszły spod pióra dra Piotra Kuligowskiego, jest ich dziesięć. Cztery ogłoszono przed 2019, a więc przed uzyskaniem stopnia doktorskiego. Pozostałe sześć wyszło drukiem już po 2020 roku, z czego połowa ukazała się na łamach prestiżowego (choć afiliowanego we własnym Instytucie) czasopisma „Acta Polonia Historica”. Na szczególne wyróżnienie zasługują dwie opublikowane w „Canadian-American Slavic Studies” – pisma ukazującego się w pod szyldem Wydawnictwa Brill i skupiającego wokół siebie plejadę znakomitych badaczy Europy Wschodniej i Bałkanów oraz „Ab Imperio. Studies of New Imperial History and Nationalism in the Post-Soviet Space”. W obu wymienionych ukazały się recenzje książek autorstwa Erica Blanca i Natashy Grigorian.

W tym miejscu nie wolno pominąć również zaangażowania dra Kuligowskiego w procesy recenzyjne realizowane dla uznanych czasopism naukowych jak np. „Kwartalnik Historyczny”, przywołane już wcześniej „Acta Polonia Historica”, czy też „Historyka. Studia Metodologiczne”. Nierzadko ten rodzaj działalności jest lekceważony, również w postępowaniach awansowych, a w opinii piszącego te słowa to jedna z ważniejszych aktywności naukowych – czasochłonna i wymagająca dużego zaangażowania. Cieszy fakt, że Habilitant jest systematycznie zapraszany do grona recenzentów wydawniczych, gdyż to dowodzi zaufania jakim jest darzony w środowisku polskich historyków.

Ocena dorobku dydaktycznego i organizacyjnego

Bez wątpienia najslabszy punkt w dotychczasowej karierze Pana dra Piotra Kuligowskiego stanowi jego dorobek dydaktyczny i organizacyjny. Zasadniczo uwzględniając okres oceny, a więc lata 2019–2025 można stwierdzić, że jest on skromny. Usprawiedliwiając Habilitanta należy jednak podnieść, że ograniczony zakres działań dydaktycznych i w mniejszym stopniu organizacyjnych, wynika bezpośrednio ze specyfiki zajmowanego stanowiska. Te ma wyłącznie charakter naukowy, co też jest bezpośrednią konsekwencją Jego afiliacji. Trudno wobec tego oczekiwać od pracownika Polskiej Akademii Nauk zaangażowania dydaktycznego na równi z pracownikami naukowo-dydaktycznymi uniwersytetów, którzy działania dydaktyczne mają wpisane w umowach zawieranych z pracodawcą. Pan Piotr Kuligowski wspomniane niedobory uzupełnia z nadstatkiem na polu naukowym, co w przypadku niniejszej recenzji ma fundamentalne znaczenie.

Za najważniejsze osiągnięcie na omawianej płaszczyźnie należy uznać przeprowadzenie trzydziestogodzinnych zajęć dydaktycznych w ramach seminarium we Freie

Universität Berlin pt. „Revolutionary Ideas in 19th-century Europe”. W trakcie seminarium Habilitant skoncentrował się na omówieniu z berlińskimi studentami kluczowych idei rewolucyjnych XIX wieku skupionych wokół symbolicznych i emblematycznych haseł jak: „wolność, równość, braterstwo” czy „za naszą i waszą wolność” – haseł, które, jak pisał sam zainteresowany w dużym stopniu ukształtowały współczesny świat¹. Uznanie budzi również współautorstwo wystawy opracowanej dla Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie (Habilitant w autoreferacie błędnie tytułuje muzeum z którym współpracował nazywając je Muzeum Narodowym Rolnictwa i Wsi Polskiej). Przedmiotowa wystawa czasowa nosiła tytuł: „Chłop-niewolnik? Opowieść o pańszczyźnie”, a nie jak pisze dr Piotr Kuligowski w autoreferacie „Chłop-niewolnik?”². Niestety w autoreferacie można przeczytać, że Habilitant był kuratorem przedmiotowej wystawy (zob. autoreferat s. 24). Na próżno jednak szukać dra Piotra Kuligowskiego w oficjalnych materiałach jako kuratora tejże wystawy (współtwórcę tak, ale nie kuratora). W grupie tej znaleźli się: Agnieszka Floryszczak, Hanna Ignatowicz, Mariusz Niestrawski, Arkadiusz Jełowicki oraz Małgorzata Pietrzak³. Zgodnie z opisem Pan Piotr Kuligowski jest autorem jednego tekstu umieszczonego w katalogu wystawowym. Z pełną stanowczością należy zaznaczyć, że Habilitant popełnił tutaj nadużycie przypisując sobie w autoreferacie funkcje nie mające potwierdzenia w rzeczywistości.

W kontekście działań dydaktyczno-organizacyjnych prowadzonych przez Habilitanta należy też docenić wsparcia jakiego udziela młodszym stażem adeptom nauk humanistycznych i społecznych z Polski i z zagranicy, będąc ich promotorem pomocniczym oraz opiekunem naukowym. Mowa tutaj o magistrze Patryku Krupińskim – od 2023 roku doktorancie w Zakładzie Historii Idei i Dziejów Inteligencji w XIX–XX wieku IH PAN gdzie zatrudniony jest dr Piotr Kuligowski. Ponadto w ostatnim dwuleciu sprawował opiekę merytoryczną nad dwójką zagranicznych badaczy: studentką Laurą Courte z Uniwersytetu w Lejdzie oraz dr prof. Swietłaną Łuparenko z Katedry Pedagogiki i Pedagogiki Szkolnictwa Wyższego Charkowskiego Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. S. Skoworody (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)⁴.

Przy punkcie działalność organizacyjna docenić należy działania dra Piotra Kuligowskiego podejmowane przy organizacji międzynarodowych konferencji naukowych,

¹ Por. https://archiv.vv.fu-berlin.de/ss22/en/lv/0394a_MA120/737143/237679/ (dostęp: 26.07.2025).

² Zob. <https://muzeon.pl/chlop-niewolnik-opowiesc-o-panszczyznie/> (dostęp: 25.07.2025).

³ <https://www.polskieradio.pl/8/478/artykul/3384231,chlop-niewolnik-opowiesc-o-panszczyznie> (dostęp: 25.07.2025).

⁴ <https://nure.ua/staff/svitlana-ievgenivna-luparenko> (dostęp: 25.07.2025).

które pomimo dynamicznie zmieniających się priorytetów określanych ramami ustawowymi nadal (co cieszy) pozostają kwintesencją krajowego i międzynarodowego życia naukowego. Habilitant współorganizował „The 24th International Conference on the History of Concepts. Agency of Concepts in Interface Regions: Asymmetries, Asynchronities, and Discontinuations”. Konferencja ta odbyła się w Warszawie w dniach 28–30 września 2023 roku, i ze względu na rangę wydarzenia została przygotowana przez konsorcjum utworzone przez IH PAN, Uniwersytet Warszawski oraz Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie. Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń oraz wiedzy przez badaczy pochodzących m.in. z: Polski, Szwecji (Uniwersytet w Uppsali), Belgii (Uniwersytet Katolicki w Louvain), Republiki Czeskiej (Uniwersytet Masaryka w Brnie), Finlandii (Uniwersytet w Helsinkach), a nawet Meksyku i Brazylii. Na fali sukcesu odniesionego w 2023 roku, również wspólnie z reprezentantami Niemieckiego Instytutu Historycznego oraz Uniwersytetu Warszawskiego, dr Kuligowski w styczniu br. podjął się trudu przygotowania konferencji zatytułowanej: „Residues and Innovations within Imperial Orders. Political Assemblies in Continental Europe, 1800–1850”. Podobnie jak wcześniejsza konferencja, tak i ta miała silną międzynarodową obsadę. Tym razem wśród zaproszonych prelegentów oraz dyskutantów znaleźli się badacze m.in. z: Uniwersytetu w Antwerpii, Uniwersytetu Oxfordzkiego oraz Uniwersytetu w Sofii. W sumie naliczyłem organizację trzech konferencji przez Habilitanta. Nie ulega wątpliwości, że miały one bardzo wysoką wartość poznawczą i naukową ze względu na umiędzynarodowienie i prezentowane treści. Niemniej sugerowałbym w przyszłości unikać niepotrzebnego wartościowania widocznego w przygotowanym autoreferacie (patrz: „Posiadam ponadto bogate doświadczenie organizacyjne”). Mając możliwość porównania z innymi postępowaniami awansowymi, mogę stwierdzić, że znane są mi przypadki badaczy ubiegających się o stopień doktora habilitowanego, którzy w podobnym okresie, zorganizowali nawet kilkanaście równie ważnych naukowych konferencji.

Zanim przejdę do dalszej części recenzji należy podkreślić, że pokłosem zorganizowanej na początku br. warszawskiej konferencji będzie numer tematyczny renomowanego brytyjskiego czasopisma „European Review of History” ukazującego się pod szyldem wydawnictwa Taylor & Francis. Habilitant podjął się trudu jego redakcji wspólnie z Quentinem Schwanckiem oraz – co tutaj istotne – z László Kontlerem z Europejskiego Uniwersytetu Centralnego, który zasiada w redakcji przedmiotowego czasopisma. Oczywiście nie stanowi to żadnego zarzutu, a wręcz przeciwnie dowodzi bardzo dobrego umiędzynarodowienia dra Piotra Kuligowskiego. Nakładem Taylor & Francis ukazuje się również czasopismo „Global Intellectual History” na łamach którego w 2023 roku ukazał się

cykl artykułów poświęconych tematyce: „Wandering Ideas: Circulations of Radical Social Thought in the Long Nineteenth Century” gdzie redakcję sprawował Habilitant. Ponadto redagował jeszcze dwa numery czasopisma „Praktyka Teoretyczna”, aczkolwiek one nie stanowią (porównując z wcześniejszymi redakcjami) istotnego punktu w dorobku dra Kuligowskiego.

Wspomniane umiędzynarodowienie dra Piotra Kuligowskiego widoczne jest także w wyjazdach stażowych do zagranicznych ośrodków badawczych jak np. University w Jyväskylä oraz Uniwersytety w Antwerpii i w Lejdzie. I choć niektóre z nich były relatywnie krótkie i nie spełniły kryterium stażu naukowego według wykładni przyjętej przez Radę Doskonałości Naukowej, to jednak bez wątpienia wzmocniły pozycję Habilitanta w środowisku europejskich historyków. Inne, jak półroczny pobyt w Wolnym Uniwersytecie w Berlinie, wypełniły wymogi stażowe (28 dni ciągłego pobytu) z nadstatkiem. Co jednak istotne w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego (odwrotnie aniżeli w przypadku procedury o uzyskanie tytułu profesorskiego) nie widnieje wymóg stażu naukowego, tak więc każdy ze zrealizowanych wyjazdów Habilitanta stanowi wartość dodaną i wyraźne wzmocnienie recenzowanego wniosku.

Kończąc ten etap recenzji, chciałbym jeszcze zasygnalizować, że Pan dr Piotr Kuligowski inicjuje działania określone jako popularyzacja wiedzy. Najczęściej do tego celu wykorzystuje nowoczesne formy komunikacji jak np. wysoce wartościowe podcasty dostępne za pomocą platformy Spotify (<https://open.spotify.com/show/63AdY3KYzIVUxPssf6T5WJ>). Nie zapomina przy tym jednak o tradycyjnych nośnikach informacji jak audycje radiowe oraz czasopisma dedykowane miłośnikom wiedzy historycznej (np. „Pomocnik Historyczny Polityki” (zob. <https://www.polityka.pl/pomocnikhistoryczny/2120269,1,droga-do-politycznej-nowoczesnosci.read>)).

Konkluzje

Habilitant wykazał swoim dorobkiem naukowym, że jest osobą, która zasługuje na stopień doktora habilitowanego. I choć nie przedstawił On monografii jako „głównego osiągnięcia naukowego”, co jest raczej powszechne w naukach humanistycznych (głównie w dyscyplinie historia), to zgodnie z obowiązującym prawem (w tym z §9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej oraz art. 219, punkt 1, podpunkt 2, ustęp b Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) nie ma takiego obowiązku. Ocenianym osiągnięciem naukowym może być zbiór artykułów o spójnej tematyce, które ukazały się w recenzowanych

czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych dysponujących odpowiednim warsztatem badawczym. Z taką sytuacją mamy do czynienia w ocenianym wniosku Pana dra Piotra Kuligowskiego.

Wszelkie skreślone przez mnie na kartach niniejszej recenzji krytyczne uwagi mają wyłącznie charakter drugo- a momentami nawet trzeciorzędny, i w żadnej mierze nie wpływają na moją wysoką ocenę całościową osiągnięć Habilitanta. Tym samym, w oparciu o art. 221 punkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. z 2018, poz. 85 ze zm.) – wnoszę o dopuszczenie Pana dra Piotra Kuligowskiego do dalszych etapów postępowania w przewodzie habilitacyjnym.

Karol Nowy